

Molière (15 stycznia 1622 w Paryżu - 17 lutego 1673 tamże)

*Pewien komediant z Paryża -
- myśl jego gibka a chyża -
orężem kpina,
drwił z mieszczanina,
z przywar szydziła gęba ryża.*

(ebs)

Molier (fr. Molière), właściwie Jean Baptiste Poquelin uważany jest za najwybitniejszego komediopisarza w historii literatury francuskiej, aktor, dyrektor teatru.

Urodził się 15 stycznia 1622 w Paryżu w rodzinie mieszczańskiej. Ukończył studia prawnicze, jednak pracy w zawodzie nigdy nie podjął. W 1643 r. założył w Paryżu wspólnie z Magdaleną Bejart *Illustre Théâtre*, wędrowną trupę, która wystawiała zapomniane farsy średniowieczne oraz włoskie *commedia dell'arte*. Gdy zespół zbankrutował, Molière został uwięziony za długi. Po wyjściu na wolność kontynuował życie wędrownego aktora aż do 1658 r., kiedy to jego trupa wróciła do Paryża.

W 1659 roku wystawił tam swoją komedię "Pocieszne wykwintnisie", która odniosła ogromny sukces, wzbudzając przychylność króla Ludwika XIV.

<https://www.youtube.com/watch?v=jnbvfl1c6c0>

Molier wierzył w skuteczność nauczania ze sceny. Komédie jego odznaczają się niezwykle różnorodnością i najwyższymi walorami artystycznymi. Uprawiał tzw. wielką komedię, widowiska farsowe, komedię heroiczną i komediobalet.

Prezentując galerię wiecznych typów ludzkich, dawał zarazem satyryczny obraz francuskiej obyczajowości XVII w. - ośmieszał salonową przesadę ("Pocieszne wykwintnisie", wyst. 1659), niezrozumienie życia rodzinnego ("Szkola mężów", wyst. 1661, "Szkola żon", wyst. 1662), hipokryzję i zakłamanie dewotów ("Świętoszek", wyst. 1664), wielkopańską pozę arystokratów ("Don Juan", wyst. 1665), okrutną pogardę światowców wobec uczciwych i prostolinijnych ("Mizantrop", wyst. 1666), manię gromadzenia bezużytecznych bogactw ("Skąpiec", wyst. 1668).

Molière przepełnił swą twórczość głębokim humanizmem - mimo gorczy i pesymizmu wierzył w rozum ludzki i zdolność przewycięzania zła oraz opowiadał się za wolnym i godziwym wyborem własnej drogi.

Zmarł na scenie 17 lutego 1673 podczas wystawiania sztuki "Chory z urojenia". W trakcie czwartego przedstawienia komedii Molière przeżył zapaść, gdy odgrywał scenę śmierci Chorego, a wkrótce po tym zmarł. Jego prochy spoczywają na cmentarzu Père-Lachaise w Paryżu.

(wg Wiki)

Scena śmierci Moliera (Philippe Caubère) w filmie "Molière", reż. Ariane Mnouchkine, 1978:

https://www.youtube.com/watch?v=gOoVJ2YMA_Q

Cytaty ze sztuk:

"Nie wiem, na co tam panu zaraz idzie chęćka, / Lecz ja znów do pożądań nie jestem tak prędką / I choćbyś stał tu nagi od dołu do góry, / Nie skusiłby mnie widok całej pańskiej skóry."

"Najstraszliwszy cios zadaje się ułomnościom, wystawiając je na szyderstwa świata."

"Nic mnie nie mierzi na tej ziemi bardziej niż fałsz, co się pozory bawi nabożnymi."

"No to z Panem Bogiem. Ruszaj do wszystkich diabłów."

"Profesja hipokryty przynosi wspaniałe korzyści."

"Sam tego chciałeś, Grzegorzu Dyndało."

"Wszystkie modne występki uchodzą za cnoty."

"Ze wszystkich rzeczy wiecznych - miłość jest tą, która trwa najkrócej."

"Żenimy się w nagłym porywie desperacji, a potem pokutujemy przez całe życie."

*

Napis na popiersiu Moliera w Akademii Francuskiej:

Rien ne manque à sa gloire, il manquait à la notre. - Nic nie brak jego sławie, jego brakuje naszej.

(autor: Bernard Joseph Saurin)